

Робота зі стейкхолдерами та механізми адаптивного менеджменту та корегування природоохоронних заходів і заходи з відновлення, шляхи схвалення, перегляду та внесення змін до плану управління територією Смарагдової мережі

Олег Дьяков, технічний радник проекту; виконавчий директор, фахівець з питань екологічного відновлення, ГО «Рівайлдінг Україна»

Хто такі стейкхолдери?

- Місцева влада: планування, контроль, підтримка ініціатив
- Землевласники/фермери: землекористування, охорона, пожежна безпека
- Освітняни: екопросвіта, залучення молоді
- Громадські організації: моніторинг, адвокація, проекти
- Науковці: дослідження, оцінка впливу, рекомендації

Важлива участь кожного

- Смарагдовий об'єкт — спільне надбання, спільні можливості але й спільна відповідальність
- Без узгоджених дій — деградація, конфлікти, втрата цінностей
- Участь = вплив на рішення, доступ до ресурсів, довіра

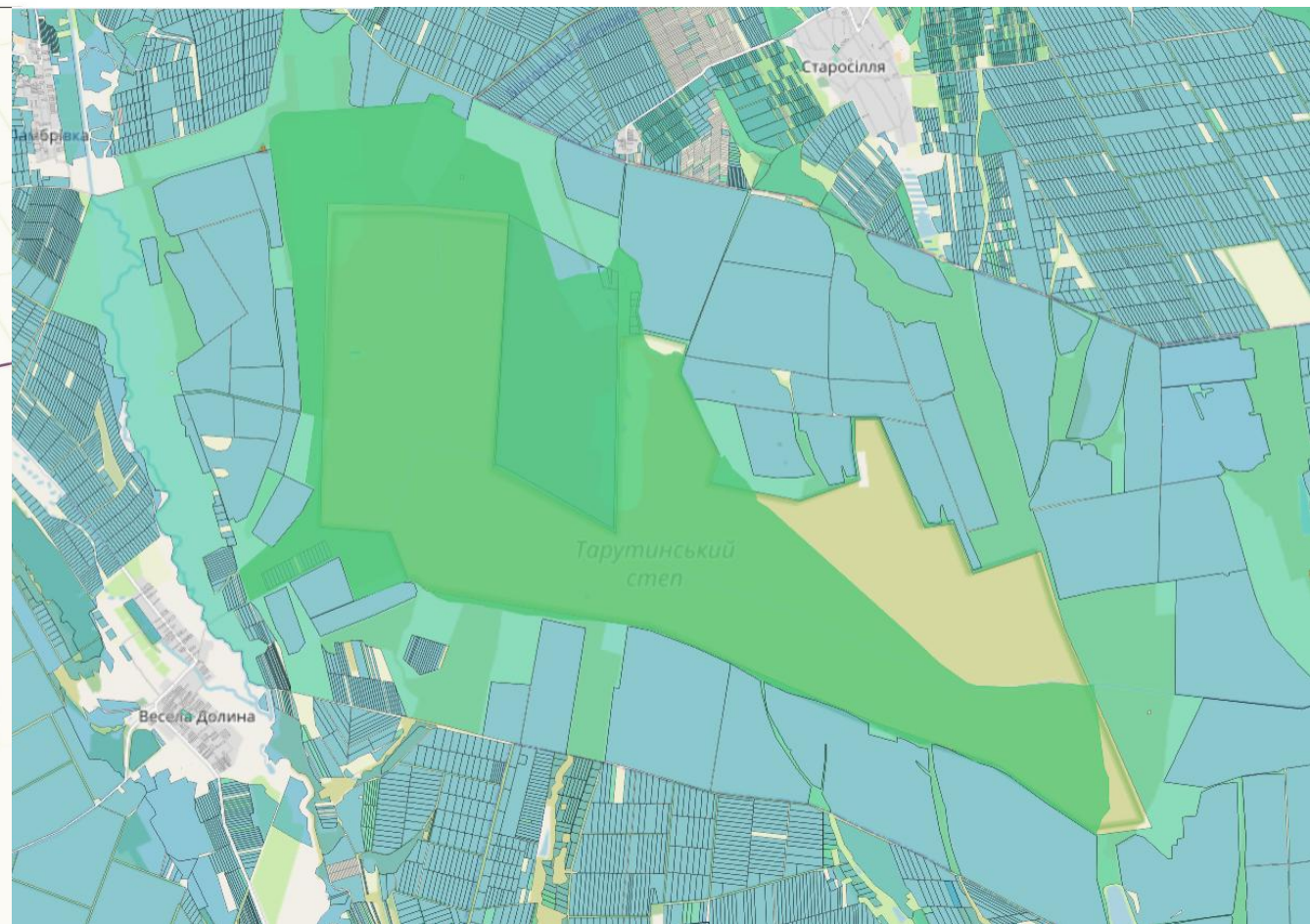
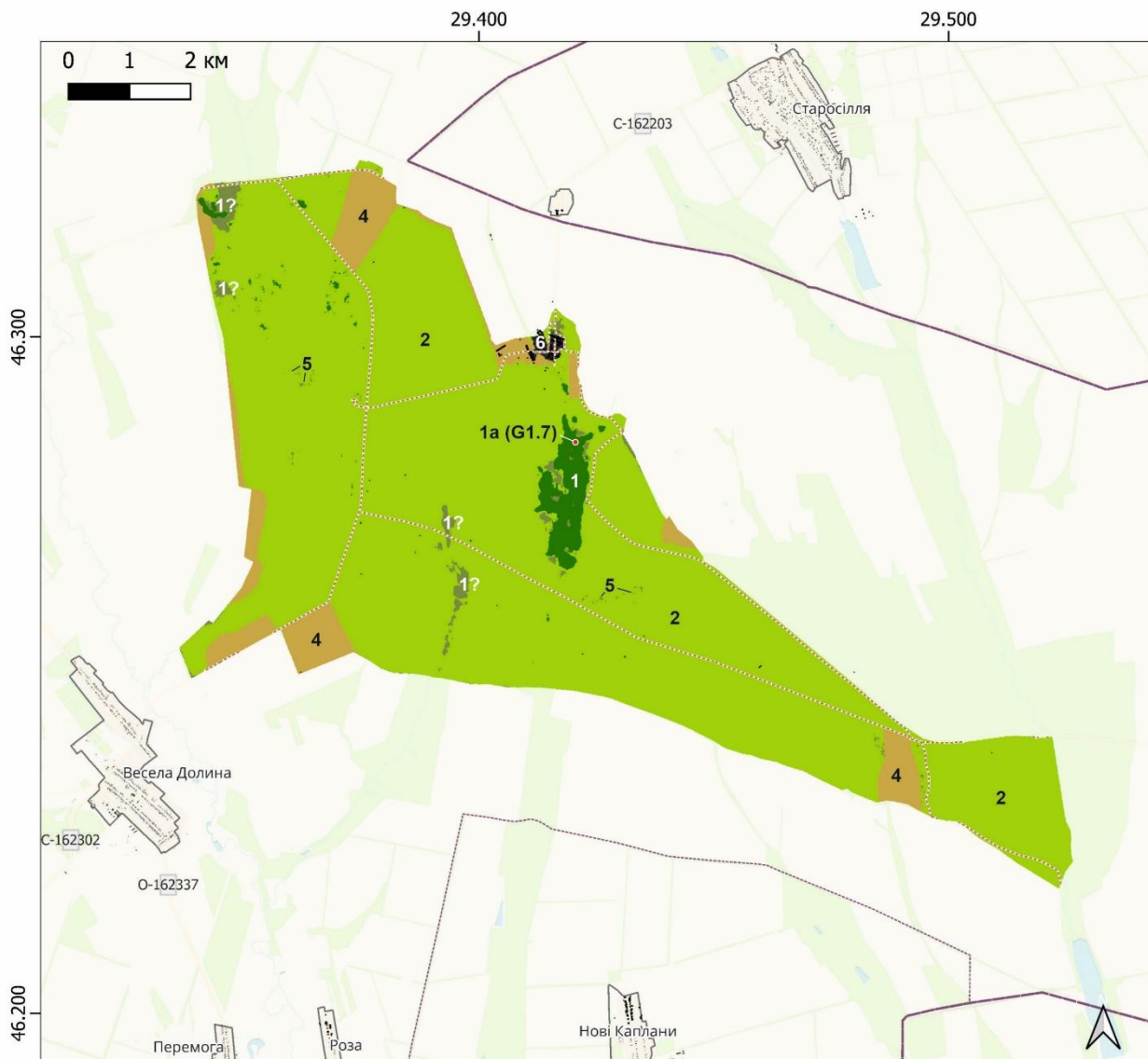
Схема взаємодії:

влада — землекористувач — громада — НГО — наука

**Мета: спільне БАЧЕННЯ об'єкту Смарагдової мережі
через партнерство**
Приклад Тарутинського степу

Приклади з «Тарутинського степу»

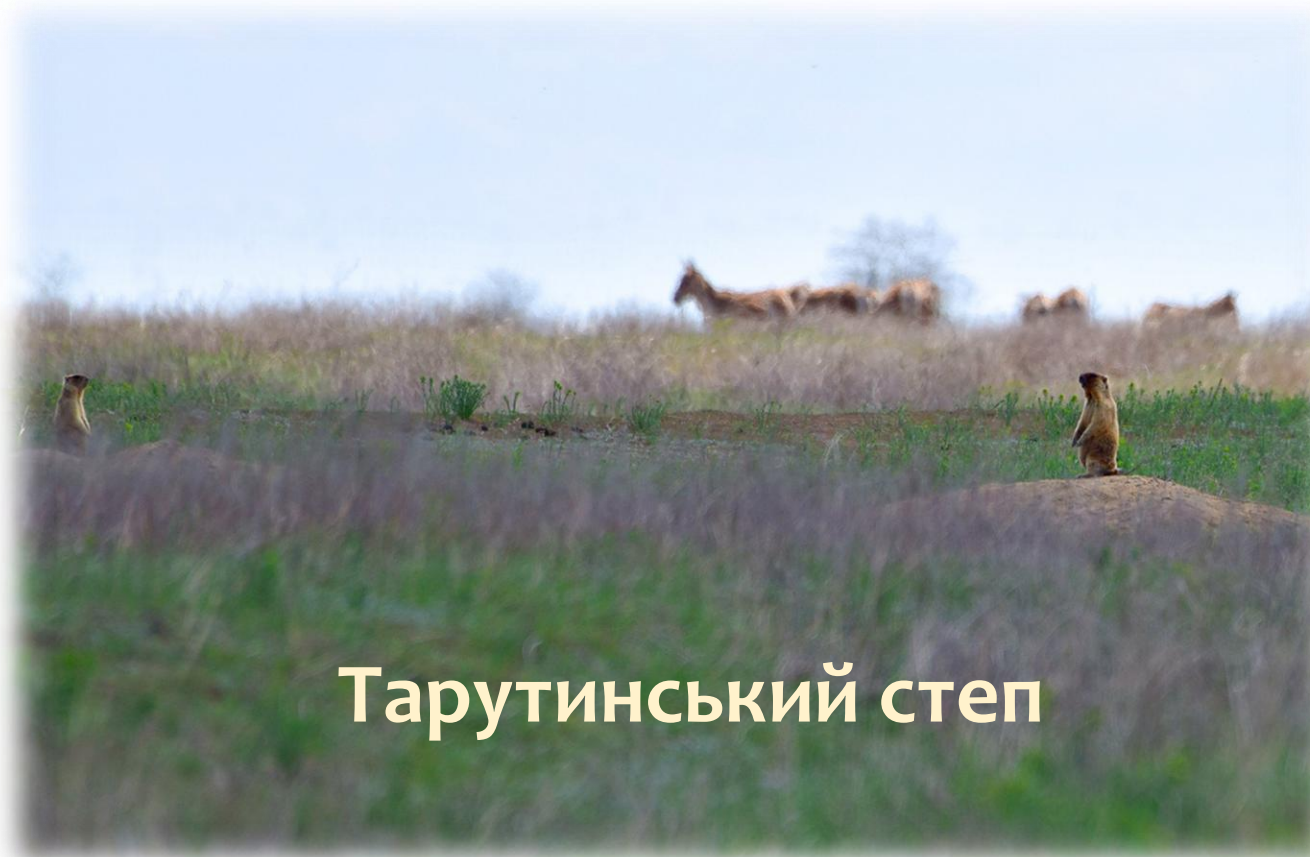
- Відновлення степових ділянок
- Реінтродукція степових видів
- Залучення місцевого населення до спостереження за куланами

Економічні можливості
Відновлення степів = пасовища і сінокоси

Тарутинський степ

Відновлення харчової мережі: бабак степовий, хомя'к

Rewilding challenge 2025

Стихійні пожежі

- Пожежі в Тарутино
  1. Розробка протоколів стримування та співпраця з громадою. Вивчення протоколів Асканії-Нова.
  2. Інвестиції та використання нового обладнання.

Що таке адаптивний менеджмент?

Адаптивний менеджмент природоохоронних територій (АМПТ) — це гнучкий та циклічний підхід до управління заповідними територіями, який визнає, що екологічні та соціальні умови постійно змінюються і знання є неповними.

Головні риси

- Циклічність та Ітеративність
- Навчання на практиці
- Визнання Невизначеності
- Гнучкість та Реагування
- Моніторинг

Чому це важливо для заповідних територій та об'єктів Смарагдової мережі?

- Адаптація до зміни Клімату: Забезпечує механізм для швидкого реагування на непередбачувані біофізичні зміни (наприклад, зміну ареалів видів або підвищення рівня моря).
- Підвищувати Стійкість: Сприяє стійкості екологічних та соціальних систем через постійну оптимізацію управлінських практик.
- Залучати Стейкхолдерів: Залучає місцеві громади, науковців та управлінців у процес спільного навчання та прийняття рішень, що підвищує легітимність та ефективність управління.

Порядок затвердження планів

- Законодавчо не визначений, але можливі варіанти:
  - ✓ відповідальні органи/організації
  - ✓ погодження із зацікавленими сторонами
  - ✓ спільне рішення всіх сторін
- Міндовкілля може рекомендувати/схвалити план при держфінансуванні

Механізми корегування

- Оцінка ефективності заходів
- Впровадження змін: адаптація режимів охорони
- Приклади: зміна періодів косіння, обмеження доступу в період гніздування

Внесення змін до плану

- Причини: зміна землекористувачів, надзвичайні події, неефективність заходів
- Окремий документ: «Зміни до плану управління»
Обґрунтування, нові заходи, план дій, картосхема

Форми участі в управлінні

- Консультації: обговорення планів, зонування, правил
- Спільні дії: патрулювання, пожежна профілактика
- Інформування: стенди, буклети, уроки, соцмережі
- Моніторинг: участь у спостереженнях за видами, порушеннями
- Створення дорадчого органу нахшталт Басейнової ради

Висновки

- Адаптивний менеджмент — ключ до стійкого збереження та відновлення «Тарутинського степу»
- Готовність до змін — запорука стійкості екосистем
- Тарутинський степ — модель для інших територій
- Наступні кроки: розширення моніторингу, залучення партнерів, оновлення заходів, міжнародна співпраця

Дякую за увагу!